Web

①होम-मन्त्र-सङ्ग्रहः

②वैश्वदेवम्

- ओम्(इत्यनुज्ञाक्षरं) अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑(हविःप्रदानार्थः)।

- सोमा॑य॒ स्वाहा॑।(केश्चिन्नोच्यते मन्त्रः।)

- विश्वे॑भ्यो दे॒वेभ्य॒स् स्वाहा॑।

- (खे) ध्रु॒वाय॑ भू॒माय॑(=भूम्ने) स्वाहा॑।

ध्रु॒व-क्षि॒तये॒(←स्वरः??) (खे) स्वाहा॑।

(विवाहे ध्रुव-दर्शन-मन्त्रेऽप्य् अयम् प्रयोगः)

अ॒च्यु॒त-क्षि॒तये॒(←स्वरः??) स्वाहा॑।

- अ॒ग्नये॑ स्विष्ट॒कृते॑ स्वाहा॑।(=रुद्रोऽग्निस्स्विष्टकृत्)

②१३ धर्माय स्वाहा

- धर्मा॑य स्वाहा॑ । अध॑र्माय स्वाहा॑। (अपरेणाग्निं सप्तमाष्टमाभ्यामुदगपवर्गम् २०)
- अ॒द्भ्यस् स्वाहा॑ । (उदधानसंनिधौ नवमेन २१)

②१४ ओषधिवनस्पतिभ्यस् स्वाहा

- ओ॒ष॒धि॒व॒न॒स्प॒तिभ्य॒स् स्वाहा॑। र॒क्षो॒दे॒व॒ज॒नेभ्य॒स् स्वाहा॑ । (मध्येऽगारस्य दशमैकादशाभ्यां प्रागपवर्गम् २२)

- (वास्तुविद्याप्रसिद्धेभ्यः) गृह्या॑भ्य॒स् स्वाहा॑। अ॒व॒साने॑भ्य॒स्(=सीमाभ्यः) स्वाहा॑ । अ॒व॒सान॑पतिभ्य॒स् स्वाहा॑ । स॒र्व॒भू॒तेभ्य॒स् स्वाहा॑ । (उत्तरपूर्वदेशेऽगारस्योत्तरैश्चतुर्भिः २३)

②१६ कामय स्वाहा

- काम॑य॒ स्वाहा॑ । (शय्यादेशे कामलिङ्गेन)
- अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑ । (देहल्यामन्तरिक्षलिङ्गेन २)

②१७ यदेजति जगति

- यद् ए॒जति॑(=कम्पते) जग॑ति यच् च॒ चेष्ट॑ति, नाम्नो॑ भा॒गो ऽयं, नाम्ने॒ स्वाहा॑। (उत्तरेणापिधान्याम् (अर्गले)३)

②१८ पृथिव्यै स्वाहा

(उत्तरैर्ब्रह्मसदने)

- पृ॒थि॒व्यै स्वाहा॑। अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑। दि॒वे स्वाहा॑ ।
- सूर्या॑य स्वाहा॑ । च॒न्द्रम॑से॒ स्वाहा॑ । नक्ष॑त्रेभ्य॒स् स्वाहा॑ ।
- इन्द्रा॑य॒ स्वाहा॑ । बृह॒स्पत॑ये॒ स्वाहा॑ । प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑ । ब्रह्म॑णे॒ स्वाहा॑।

②१९ स्वधा पितृभ्यस्

- स्व॒धा पि॒तृभ्य॒स् स्वाहा॑। (दक्षिणतः पितृलिङ्गेन प्राचीनावीत्य् अवाचीन-पाणिः कुर्यात् ५)

②२० नमो रुद्राय

- नमो॑ रु॒द्राय॑ पशु॒पत॑ये॒ स्वाहा॑। (रौद्र उत्तरो यथा देवताभ्यः ६ तयोर् नाना परिषेचनं धर्म-भेदात् ७)

②२१ ये भूताः

- ये भू॒ताः प्र॒चर॑न्ति दिवा॒ /नक्तं॒
  ब॒लिम् इ॒च्छन्तो॑ वि॒तुद॑स्य॒ प्रेष्याः॑ ।
  तेभ्यो॑ ब॒लिं पु॑ष्टि॒कामो॑ हरामि
  मयि॒ पुष्टिं॒ पुष्टि॑पतिर् दधातु॒ स्वाहा॑॥ (नक्तमेवोत्तमेन वैहायसम् ८)

②समारोपणावारोपणे

अ॒यन् ते॒ **योनि॑र्** ऋ॒त्विय॑ः ।
यतो॑ जा॒तो **अरो॑चथाः** ।
तञ् जा॒नन् अ॑ग्न॒ **आ रो॑ह** (→ सीदेति शाकले) ।
अथा॑ नो **वर्धया र॒यिम्** ।

उ॒पाव॑रोह जातवेदः॒ पुन॒स् त्वम् ॥41॥
दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं॑ वह नः॒ प्रजा॒नन् ।
आयुः॒ प्र॒जाꣳ र॒यिम् अ॒स्मासु॒ धेहि ।
अज॑स्रो दीदिहि नो दु॒रोणे ।

आ॒जुह्वा॑नस्(=हूयमानः) सु-प्रती॑क॒ᳲ पु॒रस्ता॑द्
अग्ने॒ स्वायँ॒ योनि॒म् **आ सी॑द** सा॒ध्या॒(→ साधुया माध्यन्दिने) ।
अ॒स्मिन्थ् स॒ध-स्थे॒, अध्यु॒त्त॑रस्मि॒न्
विश्वे॑ देवाः! यज॑मानश् च **सीदत** ।

▼

उद्बु॑ध्यस्वाग्ने प्रति॑ जागृह्य
एन॑म् इष्टा-पू॒र्ते स॒ꣳसृ॑जेथा॒मयञ्च॑ ।
पुन॑ᳲ **कृ॒ण्वꣳस्** त्वा॑ पि॒तर॒यँ॒ युवा॑नम्
अ॒न्वाता॑ꣳसी॒त् त्वयि॒ तन्तु॑म् ए॒तम् ।

②जयादिः

③जयाः

▼

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

चि॒त्तं च॒ [स्वाहा॑]। चित्ति॑श् च॒ [स्वाहा॑]।
आकू॑तं च॒ [स्वाहा॑]। आकू॑तिश् च॒ [स्वाहा॑]।
वि॒ज्ञा॑तं च॒ [स्वाहा॑]। वि॒ज्ञान॑ं च॒ [स्वाहा॑]।
मन॑श् च॒ [स्वाहा॑]। शक्व॑रीश् च॒ [स्वाहा॑]।
द॒र्शश् च॒ [स्वाहा॑]। पू॒र्णमा॑सश् च॒ [स्वाहा॑]।
बृ॒हच् च॒ [स्वाहा॑]। र॒थ॒न्त॒रं च॒ [स्वाहा॑]।

③अभ्यातानाः

अ॒ग्निर्भू॒ताना॑म् [अधि॑पतिः स मा॑वतु, अ॒स्मिन्ब्रह्म॑न्न्
(अस्मिन्ब्रह्मण्य् इत्यथर्ववेदे) अ॒स्मिन्क्ष॒त्रे
ऽस्यामा॒शिष्य॒स्याम्पु॑रो॒धाया॑म् अ॒स्मिन्कर्म॑न्न॒स्यां दे॒वहू॑त्याम्
[स्वाहा]]...।

इन्द्रो॑ ज्येष्ठाना॑म् ......। य॒मः पृ॑थि॒व्या...। वा॒युर॒न्तरि॑क्षस्य...।
सूर्यो॑ दि॒वः...। च॒न्द्रमा॒ नक्ष॑त्राणाम्...। बृह॒स्पति॒र्ब्रह्म॑णः...।
मि॒त्रः स॒त्यानाम्...। वरु॑णो॒ऽपाम्...। स॑मु॒द्रः स्रो॒त्याना॑म्...।
अन्न॑ꣳ साम्रा॑ज्याना॒म् अधि॑पति॒ तन्मा॑वतु...।
सोम॒ ओष॑धीनाम्...। स॒वि॒ता प्र॑स॒वाना॑म्...।
रु॒द्रः प॑शू॒नाम्...। त्वष्टा॑ रू॒पाणा॑म्...। विष्णुः॒ पर्व॑तानाम्...।
म॒रुतो॑ ग॒णाना॑म् अधि॑पतय॒स् ते मा॑वन्तु...।
पित॑रः पितामहाः परेऽवरे ततास् ततामहा इह मा॑वत ...।
...।...।

③राष्ट्रभृतः

ऋ॒ता॒षाड् (=ऋतेन शाततीति) ऋ॒तधा॑मा॒ ऽग्निर् ग॑न्ध॒र्वः। स इ॒दं
ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑तु। तस्मै॒ स्वाहा॑ ।
तस्यौष॑धयोऽप्स॒रस॒ ऊर्जो॒ नाम॑। ता इ॒दं ब्रह्म॑ क्ष॒त्रं पा॑न्तु।
ताभ्यः॒ स्वाहा॑ ।

स॒ꣳहि॒तो वि॒श्वसा॑मा (=विश्वानि सामान्यवसितान्यस्मिन्) सूर्यो॑ ग॑न्ध॒र्वः
। ... ।
तस्य॒ मरी॑चयोऽप्स॒रस॒ आ॒युवो॒ नाम॑ । ... ।

सु॒षु॒म्णः(=सुखम्) सूर्य॑रश्मिश् च॒न्द्रमा॑ ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॒ नक्ष॑त्राण्यप्स॒रसो॑ बे॒कुर॑यो॒(=चित्तविकारहेतवः) नाम॑ । ... ।

भु॒ज्युस् (=पालयिता, यो भुनक्ति) सु॑प॒र्णो य॒ज्ञो ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॒ दक्षि॑णा अप्स॒रस॑स् स्त॒वा नाम॑ । ... ।

प्र॒जाप॑तिर्वि॒श्वक॑र्मा॒ मनो॑ गन्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॑र्क्सा॒मान्य् अप्स॒रसो॒ वह्न॑यो (सौन्दर्यं वहन्तीति) नाम॑ । ... ।

इ॒षि॒रो (इष्यमानवस्तुवत्त्वात्) वि॒श्वव्य॑चा॒ (विश्वं वियातीति) वातो॑
ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्यापो॑ऽप्स॒रसो॑ मु॒दा नाम॑ । ... ।

भुव॑नस्य-पते॒ यस्य॑ त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ । स नो॑
रास्व(=देहि) +आज्या॑नि॒ꣳ(=दीर्घायुः) रा॒यस्पोषा॒ꣳ
सु॒वीर्य॒ꣳ संवत्स॒रीणा॒ꣳ स्व॒स्ति॒ꣳ स्वाहा॑ ।

प॒र॒मे॒ष्ठ्य् (=परमस्थानो) अधि॑पतिर् मृ॒त्युर् ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॒ वि॒श्वम् अप्स॒रसो॒ भुवो॒ नाम॑ । ... ।

सु॒क्षि॒तिस् सु॒भू॑तिर् भद्र॒कृत् सुव॑र्वान् प॒र्जन्यो॑ ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॒ वि॒द्युतो॑ऽप्स॒रसो॒ रुचो॒ नाम॑ । ... ।

दू॒रेहे॑तिर् अमृड॒यो मृ॒त्युर् ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्य॒ प्र॒जा अ॑प्स॒रसो॒ भी॒रु॒वो॒ नाम॑ । ... ।

चारुः॑ कृपणका॒शी (कृपणेषु मनो दीपयतीति) कामो॑ ग॑न्ध॒र्वः । ... ।
तस्या॒धयो॑ (=चित्तक्लेशाधिदेवताः) ऽप्स॒रस॑श् शो॒चय॑न्तीर् नाम॑ । ...
।

स नो॑ भुवनस्य-पते॒ यस्य॑ त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑।
उ॒रु॒(=विपुल)ब्रह्म॑णे॒ ऽस्मै क्ष॒त्राय॒
महि॒(=महत्) शर्म॑ यच्छ॒ स्वाहा॑ ॥

②प्राजापत्यादि

▼

प्रजा॑पते॒ न त्वद् (विश्वा जातानि→) ए॒तान्य् अ॒न्यो
विश्वा॑ जा॒तानि॒ **परि॒** ता **ब॑भूव** ।
यत्-का॑मास् ते जुहु॒मस् तन् नो॑ **अस्तु**
व॒यꣳ **स्या॑म** पत॑यो रयी॒णाम्॥

▼

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

(ओं) भूस्स्वाहा॑ ॥ (अ॒ग्नय॑ +इ॒दं न मम)

(ओं) भुव॒स्स्वाहा᳚ ॥ (वा॒यव॑ +इ॒दं न मम॑)

(ओं) सुव॒स्स्वाहा᳚ ॥
(सूर्या॑य +इ॒दं न मम॑)

▼ 🦅🦍…🐒🐍

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

यद् अ॑स्य॒ कर्म॒णो ऽत्यरी॑रिचं॒
यद् वा॒ न्यू॑नम् इ॒हाक॑रम् ।
अ॒ग्निष् टत् स्वि॑ष्ट॒कृद् वि॒द्वान्थ्
सर्व॒ꣳ स्वि॑ष्ट॒ꣳ सुहु॑तं करोतु॒
स्वाहा᳚ ।

▼ 🦅🦍…🐒🐍

अना᳚ज्ञात॒यँ॒यदाज्ञा॑तम् ।
य॒ज्ञस्य॑ क्रि॒यते॒ मिथु॑ ।
अग्ने॒ तद॑स्य कल्पय ।
त्वꣳ हि वेत्थ॑ यथात॒थम् ।

▼ 🦅🦍…🐒🐍

पु॑रुषसम्मितो य॒ज्ञः ।
य॒ज्ञꣳ पु॑रुषसम्मितः ।
अग्ने॒ तद॑स्य कल्पय ।
त्वꣳ हि वेत्थ॑ यथात॒थम् ।

▼ 🦅🦍…🐒🐍

यत्पा॑क॒त्रा मन॑सा दी॒नद॑क्षा॒ न ।
य॒ज्ञस्य॑ म॒न्वते॒ मर्ता॑सः ।
अ॒ग्निष्टद्धोता॑ क्रतु॒विद्वि॑जा॒नन् ।
यजि॑ष्ठो दे॒वाꣳ ऋ॑तु॒शो य॑जाति ॥115॥

▼ 🦅🦍…🐒🐍

त्वन् नो॑ अग्ने॒ वरु॑णस्य वि॒द्वान्
दे॒वस्य॒ हेडो(=क्रोधो) ऽव॑ यासिसीष्ठाः(=यक्षीष्ठाः) ।
यजि॑ष्ठो॒ (ह॑विर्)वह्नि॑तम॒श् शोशु॑चानो॒(=देदीप्यमानः)
विश्वा॒ द्वेषाँ॑सि॒ प्र मु॑मुग्ध्य् अ॒स्मत् ।

▼ 🦅🦍…🐒🐍

स त्वन् नो॑ अग्ने ऽव॒मो(=मूलभूतो) **भ॑व॒**+ऊ॒ती(त्या)

("अग्निरवमो देवतानां विष्णुः परमः" इति ब्राह्मणम्)

नेदि॑ष्ठो(=अन्तिकतमो) अ॒स्या उ॒षसो॒ व्यु॑ष्टौ(=व्युष्टायाम्) ।
अव॑ यक्ष्व नो॒ वरु॑णँ॒, **ररा॑णो**
वी॒हि(=खाद) मृ॑डी॒कँ॑(=सुखयितारं [हविः]) सु॒हवो॑ न **एधि** ।

(अग्नीवरुणाभ्याम् इदं न मम)

②वसोर्धारादि

▼ 🦅🦍…🐒🐍

अ॒ग्निर्ऋ॑षिः

चतुर्थकाण्डे सप्तमप्रपाठके तृतियोऽनुवाकः

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

शञ्च॑ मे॒ मय॑श्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

प्रि॒यञ्च॑ मेऽनुका॒मश्च॑ मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

काम॑श्च मे सौमन॒सश्च॑ मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

भ॒द्रञ्च॑ मे॒ श्रेय॑श्च मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

वस्य॑श्च मे॒ यश॑श्च मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

भग॑श्च मे॒ द्रवि॑णञ्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

य॒न्ता च॑ मे ध॒र्ता च॑ मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

क्षेम॑श्च मे॒ धृति॑श्च मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

विश्व॑ञ्च [5] मे॒ मह॑श्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

स॒व्ँविच्च॑ मे॒ ज्ञात्र॑ञ्च मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

सूश्च॑ मे प्र॒सूश्च॑ मे॒

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

सीर॑ञ्च मे ल॒यश्च॑ म+

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

ऋ॒तञ्च॑ मे॒ऽमृत॑ञ्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

+ऽय॒क्ष्मञ्च॒ मेऽना॑मयच्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

जी॒वातु॑श्च मे दीर्घायु॒त्वञ्च॑ मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

+ऽनमि॒त्रञ्च॒ मेऽभ॑यञ्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

सु॒गञ्च॑ मे॒ शय॑नञ्च मे

▼ विश्वास-प्रस्तुतिः

सू॒षा च॑ मे सु॒दिन॑ञ्च मे

▼ 🦅🦍…🐒🐍

स॒प्त ते॑ अग्ने स॒मिध॑स्, स॒प्त जि॒ह्वास्
स॒प्त [11] ऋष॑यस्, स॒प्त धाम॑ प्रि॒याणि॑ ।
स॒प्त होत्रा᳚ः, सप्त॒धा त्वा॑ यजन्ति,

स॒प्त **योनी॒र् आ पृ॑णस्वा घृ॒तेन॑** ॥

②रक्षा

▼ 🦅🦍…🐒🐍

मा न॑स् तो॒के(=अपत्यमात्रे) तन॑ये॒ मा न॒ आयु॑षि॒
मा नो॒ गोषु॒ **मा** नो॒ अश्वे॑षु **रीरिषः** ।
वी॒रान् **मा** नो॑ रुद्र **भामि॒तो**(**=क्रुद्धः**) **व॑धीर्**
ह॒विष्म॑न्तो॒ नम॑सा विधेम ते ।